

ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ THANH LÂM
TRƯỜNG MẦM NON THANH HẢI

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN

BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC CẢM XÚC CHO
TRẺ 3-4 TUỔI TRONG TRƯỜNG MẦM NON

Tác giả: Nguyễn Thị Hà

Trình độ chuyên môn: Cử nhân Giáo dục mầm non

Chức vụ: Giáo viên

Cơ quan/đơn vị công tác: Trường Mầm non Thanh Hải

Thanh Lâm, ngày 12 tháng 5 năm 2026

A. THÔNG TIN CHUNG

- 1. Tên sáng kiến: “Biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục cảm xúc cho trẻ 3-4 tuổi trong trường mầm non”**
- 2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Giáo dục mầm non**
- 3. Thời gian áp dụng hoặc áp dụng thử của sáng kiến: Từ tháng 9/2025 đến tháng 05/2026**
- 4. Tác giả:**
Họ và tên: Nguyễn Thị Hà
Ngày, tháng, năm sinh: 12/04/1984
Chức vụ, đơn vị công tác: Giáo viên - Trường mầm non Thanh Hải
Điện thoại: 0988023047
- 5. Đồng tác giả(nếu có): Không có**
- 6. Tỷ lệ (%) đóng góp vào việc tạo ra sáng kiến: 100% tác giả**

B. PHẦN MỞ ĐẦU

1. Bối cảnh của sáng kiến

Giáo dục mầm non là bậc học đầu tiên trong hệ thống giáo dục quốc dân, có vai trò quan trọng trong việc đặt nền móng hình thành nhân cách cho con người. Trong đó, giáo dục cảm xúc cho trẻ em là một nội dung thiết yếu, góp phần giúp trẻ phát triển toàn diện cả về thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm và kỹ năng xã hội.

Cảm xúc đóng vai trò quan trọng trong hoạt động, hành vi của trẻ. Cảm xúc có thể củng cố, làm tăng thêm tính kiên trì để đạt được mục đích của trẻ. Khi vui, trẻ chơi và tham gia các hoạt động hiệu quả hơn. Khi giận dữ, buồn bã,... trẻ biết cách kiềm chế, thực hiện những hành vi tự kiểm soát bản thân được tốt hơn. Khi yêu thương người khác (cha mẹ, ông bà, thầy cô giáo, bạn bè, anh chị em,...) trẻ có thể làm mọi việc, thậm chí sẵn sàng hi sinh cả bản thân mình để bảo vệ (ôm chặt, che chắn, ngăn cản hành động của người khác tác động đến người mình yêu thương,...). Khi trẻ được sống trong môi trường giáo dục tích cực, được tôn trọng, yêu thương và khuyến khích bộc lộ cảm xúc, trẻ sẽ tự tin, mạnh dạn, biết hợp tác và giao tiếp thân thiện với bạn bè, cô giáo. Ngược lại, nếu trẻ thường xuyên bị la mắng, áp đặt hoặc không được thấu hiểu cảm xúc, trẻ dễ rơi vào trạng thái sợ hãi, thu mình, dễ nổi nóng hoặc có hành vi tiêu cực. Vì vậy, giáo dục cảm xúc không chỉ là giúp trẻ “vui vẻ” mà còn là cách nuôi dưỡng trí tuệ cảm xúc (EQ), yếu tố quan trọng hơn cả chỉ số IQ trong việc hình thành nhân cách và thành công của mỗi con người.

Xã hội ngày nay càng phát triển, tác động của nền kinh tế thị trường đến đời sống vật chất và tinh thần con người ngày càng mạnh mẽ, tạo nên nhiều thách thức, khó khăn cho các gia đình trong việc giáo dục con cái. Bên cạnh đó, giáo dục từ gia đình cũng chịu nhiều ảnh hưởng của điều kiện kinh tế, tiện nghi, lối sống, nghề nghiệp của cha mẹ,... Khá nhiều gia đình thường chú trọng đến kiến thức mà chưa thật sự quan tâm đến cảm xúc của con em mình dẫn đến việc giáo dục cảm xúc cho trẻ còn hạn chế, trẻ chưa tự tin thể hiện cảm xúc, chưa biết chia sẻ cảm xúc của mình với người khác.

Tuy nhiên, trong thực tế chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục trẻ hiện nay, việc giáo dục cảm xúc cho trẻ mầm non vẫn chưa được chú trọng đúng mức. Nhiều giáo viên còn xem đây là nội dung phụ, chỉ lồng ghép một cách tự phát trong giờ học hoặc trong các tình huống ngẫu nhiên. Các hoạt động giáo dục cảm xúc còn thiếu tính hệ thống, chưa được tích hợp thường xuyên trong các hoạt động giáo dục hằng ngày. Một số giáo viên còn lúng túng trong việc hướng dẫn trẻ nhận diện và điều chỉnh cảm xúc; nhiều cha mẹ trẻ cũng chưa hiểu rõ tầm quan trọng của việc phát triển cảm xúc, dẫn đến sự thiếu nhất quán giữa giáo dục ở nhà và ở trường. Trong giáo dục cảm xúc cho trẻ cần sự phối hợp của gia đình và cộng đồng với nhà trường nhằm nâng cao chất lượng giáo dục trẻ, mang lại hiệu quả tối ưu trong việc giáo dục cảm xúc cho trẻ.

2. Lý do chọn/ thực hiện sáng kiến

Giáo dục cảm xúc được xem là nền tảng quan trọng, cần thiết cho sự phát triển toàn diện của trẻ ở lứa tuổi mầm non đặc biệt đối với trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi.

Là giáo viên trực tiếp chăm sóc và giáo dục trẻ 3- 4 tuổi, tôi nhận thấy rằng trong quá trình học tập và vui chơi, trẻ rất dễ bộc lộ cảm xúc nhưng lại chưa biết cách diễn đạt, chia sẻ hay kiểm soát chúng. Nhiều trẻ dễ cáu gắt khi bị bạn tranh đồ chơi; một số trẻ rụt rè, không dám bày tỏ cảm xúc buồn của mình; trong khi đó có trẻ lại thể hiện cảm xúc quá mức khi gặp tình huống mới. Nếu giáo viên không kịp thời quan sát, định hướng và hỗ trợ, những cảm xúc tiêu cực này có thể ảnh hưởng đến hành vi, mối quan hệ của trẻ với bạn bè cũng như kết quả học tập của trẻ.

Trẻ ở lứa tuổi mầm non với đặc điểm dễ nhớ, mau quên và bên cạnh đó các gia đình thường chú trọng đến kiến thức cho trẻ mà chưa thật sự quan tâm đến cảm xúc của con mình dẫn đến giáo dục cảm xúc cho trẻ còn hạn chế, vì thế mà khả năng nhận biết, thể hiện cảm xúc còn lúng túng, chưa tự tin thể hiện, chia sẻ cảm xúc của mình cho người khác.

Xuất phát từ những trở ngại đó, tôi nhận thấy việc giáo dục cảm xúc trong hoạt động giáo dục cho trẻ 3-4 tuổi là vô cùng cần thiết và mang tính thực tiễn. Thông qua các hoạt động trải nghiệm, các hoạt động hằng ngày như học tập, vui chơi, giao tiếp, ăn, ngủ, vệ sinh trẻ có nhiều cơ hội để trải nghiệm, thể hiện và điều chỉnh cảm xúc của bản thân. Nếu giáo viên biết khai thác và lồng ghép nội dung cảm xúc một cách phù hợp, nhẹ nhàng, tự nhiên trong từng hoạt động, trẻ sẽ dần hình thành kỹ năng nhận biết cảm xúc, biết đồng cảm, biết chia sẻ và cư xử đúng mực với mọi người xung quanh.

Bên cạnh đó, giáo dục cảm xúc còn góp phần xây dựng môi trường học tập hạnh phúc, nơi mỗi trẻ được sống trong không khí yêu thương, được lắng nghe, được tôn trọng. Đây cũng là hướng đi phù hợp với chuyên đề “Xây dựng trường mầm non hạnh phúc” và chuyên đề “Xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm” mà ngành giáo dục đang triển khai sâu rộng hiện nay.

Chính vì những lý do trên, tôi mạnh dạn chọn đề tài:

“Biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục cảm xúc cho trẻ 3-4 tuổi trong trường mầm non” nhằm tìm ra những biện pháp cụ thể, thiết thực, giúp trẻ phát triển khả năng nhận biết, thể hiện, điều chỉnh cảm xúc một cách phù hợp, đồng thời hỗ trợ giáo viên tổ chức hiệu quả các hoạt động giáo dục giàu cảm xúc, góp phần nâng cao chất lượng chăm sóc và giáo dục toàn diện cho trẻ.

C. PHẦN NỘI DUNG

I. Mô tả giải pháp đã biết

Trong bối cảnh giáo dục mầm non hiện nay, việc phát triển cảm xúc cho trẻ mẫu giáo nói chung và trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi được coi là một nhiệm vụ quan trọng. Bởi lẽ, đây vừa là nền tảng hình thành nhân cách, sự tự tin, khả năng giao tiếp, vừa góp phần nuôi dưỡng sự đồng cảm và các kỹ năng xã hội cho trẻ. Tuy nhiên, giáo viên trước đây vẫn còn chưa thực sự quan tâm, tìm hiểu sâu về vấn đề giáo dục cảm xúc cho trẻ, có chăng vẫn chỉ là các hoạt động lồng ghép

đơn giản hoặc sử dụng hình thức trò chuyện, nhắc nhở, động viên trẻ, giáo dục trẻ có hành vi lễ giáo nên hiệu quả giáo dục vẫn chưa cao.

1. Thực trạng trước khi áp dụng giải pháp mới:

1.1. Thuận lợi:

Nhà trường luôn tạo điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp tập huấn bồi dưỡng thường xuyên và sinh hoạt chuyên môn, tổ chức sinh hoạt tại trường với các nội dung phong phú, tháo gỡ được những khó khăn, vướng mắc của giáo viên trong việc thực hiện Chương trình GDMN.

Nhà trường luôn quan tâm đến việc chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục trẻ một cách toàn diện. Hàng tháng lên kế hoạch chương trình cụ thể, chi tiết, đầy đủ đảm bảo dạy và học theo chủ đề.

Trường học được đầu tư cơ sở vật chất tương đối đầy đủ và hiệu quả, đáp ứng được nhu cầu tính chất của các hoạt động giáo dục.

Lớp học được trang trí sinh động, gần gũi, có góc cảm xúc giúp trẻ nhận biết, quan tâm, chia sẻ và điều chỉnh cảm xúc của bản thân.

Đồ dùng đồ chơi phục vụ cho hoạt động học, chơi mô phỏng phù hợp với lứa tuổi, hỗ trợ hiệu quả cho quá trình giáo dục.

1.2. Khó khăn

Đối với giáo viên:

Giáo viên chưa được bồi dưỡng chuyên sâu về giáo dục cảm xúc nên còn lúng túng trong việc xác định nội dung, lựa chọn phương pháp và hình thức tổ chức phù hợp cho từng hoạt động.

Việc lồng ghép nội dung cảm xúc trong các hoạt động còn mang tính hình thức; chủ yếu tập trung vào giờ văn học, âm nhạc mà chưa khai thác hiệu quả trong hoạt động góc, hoạt động ngoài trời và sinh hoạt hằng ngày.

Kỹ năng quan sát, phân tích và xử lý tình huống cảm xúc của trẻ ở một số giáo viên còn hạn chế; sự can thiệp đôi khi chỉ dừng ở mức “dễ dàng” mà chưa giúp trẻ hiểu và điều chỉnh cảm xúc của mình.

Tài liệu và học liệu phục vụ cho giáo dục cảm xúc (thẻ cảm xúc, tranh ảnh, trò chơi, đồ dùng trực quan...) còn thiếu và chưa phong phú, gây khó khăn khi tổ chức hoạt động.

Thời lượng dành cho giáo dục cảm xúc còn hạn chế do giáo viên phải đảm bảo tiến độ các lĩnh vực phát triển khác; vì vậy hoạt động chưa được triển khai thường xuyên và liên tục.

Đối với cha mẹ trẻ:

Nhiều cha mẹ trẻ chưa nhận thức đầy đủ về vai trò của giáo dục cảm xúc, còn coi trọng việc dạy chữ, dạy số hơn là rèn luyện kỹ năng cảm xúc – xã hội cho con.

Một số cha mẹ trẻ chưa dành nhiều thời gian quan tâm, trò chuyện và lắng nghe con, khiến trẻ ít cơ hội được chia sẻ cảm xúc, dễ hình thành tính cách khép kín.

Khi trẻ có hành vi tiêu cực, không ít cha mẹ trẻ xử lý bằng mắng mỏ hoặc đe dọa, vô tình tạo áp lực tâm lý khiến trẻ sợ hãi, mất tự tin.

Nhiều cha mẹ trẻ áp đặt kỹ năng, cảm xúc của người lớn lên kinh nghiệm và cảm xúc của trẻ.

Sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong việc giáo dục cảm xúc chưa chặt chẽ; cha mẹ trẻ ít tham gia các hoạt động trải nghiệm, hội thảo hoặc chuyên đề liên quan đến phát triển cảm xúc cho trẻ.

Đối với trẻ:

Một số trẻ chưa biết nhận diện và gọi tên cảm xúc của bản thân, chỉ thể hiện qua nét mặt, hành động bộc phát.

Nhiều trẻ chưa biết cách điều chỉnh cảm xúc, dễ khóc, giận dữ, hoặc bỏ chơi khi gặp tình huống mâu thuẫn, chưa biết tìm đến cô hay bạn để chia sẻ.

Một số trẻ nói chưa rõ, còn nhút nhát, ít giao tiếp, ngại thể hiện cảm xúc hoặc e dè khi nói ra cảm nhận của mình.

Một số trẻ chưa có kỹ năng hợp tác, chưa biết đồng cảm, sẽ chia cảm xúc với người khác.

2. Phân tích phương pháp tổ chức hiện tại (Giải pháp cũ):

Trong những năm gần đây, cùng với quá trình đổi mới giáo dục mầm non, vấn đề phát triển năng lực cảm xúc xã hội cho trẻ ngày càng được quan tâm. Giáo viên mầm non đã dần nhận thức được tầm quan trọng của việc giúp trẻ biết nhận biết, thể hiện và điều chỉnh cảm xúc của bản thân trong quá trình học tập và vui chơi. Nhiều trường đã bước đầu tổ chức các hoạt động như “góc cảm xúc của bé”, xây dựng “Lớp học hạnh phúc”, trò chơi “nhận diện khuôn mặt cảm xúc”, hay lồng ghép nội dung cảm xúc trong giờ kể chuyện, tạo hình, âm nhạc;... Những hoạt động này bước đầu mang lại hiệu quả tích cực, giúp trẻ hứng thú hơn, mạnh dạn chia sẻ cảm xúc và hợp tác tốt với bạn bè và những người xung quanh.

Tuy nhiên, việc tổ chức các hoạt động phát triển cảm xúc – xã hội cho trẻ ở nhiều lớp học vẫn còn mang tính tự phát, chưa có kế hoạch cụ thể và chưa được thực hiện thường xuyên. Một số giáo viên còn chú trọng nhiều đến phát triển nhận thức, kỹ năng học tập mà chưa dành thời gian thích đáng cho việc giáo dục cảm xúc cho trẻ. Nội dung giáo dục cảm xúc chủ yếu được lồng ghép đơn giản, thiếu chiều sâu và chưa thật sự gắn với các tình huống thực tế mà trẻ gặp hằng ngày.

Bên cạnh đó, do đặc điểm lứa tuổi mầm non, trẻ rất dễ bị ảnh hưởng bởi cảm xúc và cách ứng xử của người lớn, đặc biệt là cô giáo và cha mẹ. Khi người lớn nóng giận, thiếu kiên nhẫn hoặc chưa kiểm soát tốt cảm xúc, trẻ cũng dễ có những phản ứng tiêu cực như cáu gắt, khóc lóc hoặc chống đối. Trong khi đó, sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong việc giáo dục cảm xúc cho trẻ ở một số nơi còn hạn chế, chưa thống nhất về phương pháp và cách ứng xử với trẻ. Ngoài ra, cơ sở vật chất, học liệu phục vụ cho các hoạt động trải nghiệm cảm xúc ở một số trường còn thiếu; giáo viên chưa được tập huấn chuyên sâu về phát triển năng lực cảm xúc – xã hội nên việc tổ chức hoạt động đôi khi còn lúng túng, chưa phát huy hết hiệu quả. Vì vậy, cần có những giải pháp đổi mới đồng

bộ, thiết thực và phù hợp hơn nhằm nâng cao hiệu quả phát triển năng lực cảm xúc – xã hội cho trẻ mầm non trong giai đoạn hiện nay.

3. Số liệu khảo sát thực trạng đầu năm (Tháng 09/2025):

Từ những thuận lợi và khó khăn trên, ngay từ đầu năm học tôi đã khảo sát thực tế trẻ trên lớp do tôi dạy, kết quả như sau:

Kết quả thực hiện khảo sát lần 1

Thời gian khảo sát: Tháng 9/2025

Đối tượng khảo sát: Trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi

Số trẻ được khảo sát: 32 trẻ

Bảng kết quả khảo sát lần 1

T T	Các tiêu chí khảo sát	Tổng số	Đạt		Chưa đạt	
			TS	Tỷ lệ %	TS	Tỷ lệ %
1	Trẻ nhận biết được cảm xúc của bản thân và của người khác	32	8	25	24	75
2	Biết kiểm soát, điều chỉnh cảm xúc của bản thân	32	6	19	26	81
3	Biết chia sẻ, cảm thông và giúp đỡ.	32	7	22	25	78
4	Trẻ hiểu được ý nghĩa của các cảm xúc, động viên, khích lệ.	32	8	25	24	75

Qua kết quả khảo sát và từ những thuận lợi, khó khăn trên tôi mạnh dạn nghiên cứu và thực hiện: “*Biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục cảm xúc cho trẻ 3- 4 tuổi trong trường mầm non*” nhằm khắc phục tình trạng khó khăn đồng thời nâng cao chất lượng giáo dục cảm xúc phát triển toàn diện nhân cách cho trẻ.

II. Nội dung các giải pháp mới; Tính mới, tính sáng tạo; Hiệu quả áp dụng, khả năng nhân rộng của sáng kiến

1. Nội dung các giải pháp mới

1.1. Giải pháp 1: Tăng cường công tác bồi dưỡng nâng cao chuyên môn nghiệp vụ thông qua việc tìm hiểu, học tập, nghiên cứu, sưu tầm tài liệu về việc giáo dục cảm xúc cho trẻ mầm non.

Trong bối cảnh giáo dục mầm non hiện nay, việc phát triển cảm xúc cho trẻ mẫu giáo nói chung và trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi được coi là một nhiệm vụ quan trọng. Bởi lẽ, đây vừa là nền tảng hình thành nhân cách, sự tự tin, khả năng giao tiếp, vừa góp phần nuôi dưỡng sự đồng cảm và các kỹ năng xã hội cho trẻ. Tuy nhiên, bản thân tôi trước đây vẫn còn chưa thực sự quan tâm, tìm hiểu sâu về vấn đề giáo dục cảm xúc cho trẻ, có chăng vẫn chỉ là các hoạt động lồng ghép đơn giản nên hiệu quả giáo dục vẫn chưa cao. Chính vì lẽ đó tôi thấy mình còn rất nhiều thiếu sót cần học tập trau dồi thêm để tổ chức các hoạt động hiệu quả. Vì vậy, biện pháp đầu tiên cần được triển khai là tôi chủ động học

tập, nghiên cứu tài liệu, tích lũy kiến thức và kinh nghiệm thực tiễn về tâm lý lứa tuổi, đặc điểm phát triển cảm xúc của trẻ và các phương pháp giáo dục phù hợp.

Trước hết, tôi cần nghiên cứu các tài liệu chuyên ngành liên quan đến tâm lý học lứa tuổi, giáo dục cảm xúc, xã hội và kỹ năng sống ở trẻ mẫu giáo. Việc nắm chắc cơ sở lý luận giúp giáo viên hiểu rõ: Trẻ ở độ tuổi mầm non thường bộc lộ cảm xúc một cách trực quan, dễ thay đổi và chịu ảnh hưởng lớn từ môi trường xung quanh. Chẳng hạn, trẻ có thể dễ dàng nhận diện cảm xúc cơ bản như vui, buồn, giận dữ, sợ hãi, nhưng lại gặp khó khăn khi diễn đạt bằng lời. Từ cơ sở đó, tôi có định hướng xây dựng hoạt động trải nghiệm phù hợp, tránh áp đặt hoặc quá tải đối với trẻ.

Song song với việc nghiên cứu tài liệu, tôi tích cực tham gia các lớp tập huấn, chuyên đề, hội thảo do nhà trường hoặc ngành giáo dục tổ chức. Đây là cơ hội để tiếp cận những phương pháp mới, học hỏi kinh nghiệm từ đồng nghiệp, cũng như chia sẻ những khó khăn vướng mắc trong quá trình triển khai thực tế.

Ví dụ, tại lớp tập huấn chuyên đề “Giáo dục cảm xúc cho trẻ” do trường mầm non Thanh Hải tổ chức, tôi được hướng dẫn cách sử dụng hình ảnh khuôn mặt cảm xúc, thẻ trò chơi hoặc các câu chuyện gợi mở để giúp trẻ nhận diện và bộc lộ cảm xúc. Sau đó tôi áp dụng đối với trẻ lớp mình, tôi nhận thấy trẻ vô cùng thích thú.

Ngoài ra, việc học tập không chỉ dừng lại ở nghiên cứu lý thuyết, mà còn cần đi đôi với quan sát và phân tích thực tiễn. Tôi thường xuyên theo dõi biểu hiện cảm xúc của trẻ trong các hoạt động hằng ngày: khi chơi, khi học, khi tương tác với bạn bè hoặc khi gặp tình huống khó khăn. Từ đó, tôi có thể ghi chép lại nhật ký quan sát để rút ra đặc điểm riêng của từng trẻ.

Ví dụ, trong lớp của tôi, có trẻ khi gặp mâu thuẫn thường phản ứng bằng cách khóc, trong khi trẻ khác lại la hét hoặc đánh bạn. Việc quan sát kỹ lưỡng giúp tôi xác định được điểm mạnh, điểm yếu của mỗi trẻ trong việc nhận diện và bộc lộ cảm xúc, từ đó điều chỉnh hoạt động trải nghiệm sao cho phù hợp.

Để làm phong phú thêm kiến thức, giáo viên có thể tham khảo các nguồn học liệu hiện đại như sách tâm lý trẻ em, tạp chí giáo dục mầm non, các trang web chuyên ngành hoặc video tình huống trên Internet. Chẳng hạn, bộ sách “Trí tuệ cảm xúc cho trẻ mầm non” cung cấp nhiều trò chơi đơn giản, dễ áp dụng để trẻ nhận diện cảm xúc qua nét mặt và cử chỉ. Hoặc các video tình huống “Xử lý mâu thuẫn trong lớp học” là minh chứng sinh động, giúp giáo viên dễ dàng hình dung và áp dụng vào lớp học thực tế.

Quan trọng hơn, giáo viên cần biết cách gắn kết kiến thức học tập với hoạt động giáo dục tại lớp. Khi đã nắm chắc cơ sở lý thuyết và ví dụ minh họa, giáo viên có thể sáng tạo ra nhiều tình huống trải nghiệm phong phú.

Ví dụ: trong giờ kể chuyện, giáo viên dừng lại ở đoạn con Mèo Vàng bị phạt bị xích lại và không cho ăn Cá và hỏi trẻ: “Con nghĩ bạn Minh Quân cảm thấy thế nào?”; hoặc trong trò chơi “Chiếc gương thần kỳ”, trẻ sẽ soi gương để bắt chước nét mặt vui, buồn, tức giận theo yêu cầu của cô. Những hoạt

động này vừa đơn giản vừa tạo điều kiện cho trẻ rèn luyện khả năng nhận diện và bộc lộ cảm xúc trong bối cảnh gần gũi.

Việc học tập nâng cao năng lực giáo dục cảm xúc cho giáo viên thông qua học tập và nghiên cứu tài liệu không chỉ giúp tôi có thêm hiểu biết về lý luận, mà còn có kỹ năng tổ chức hoạt động trải nghiệm hiệu quả. Tôi dần tự tin và sáng tạo trong cách dẫn dắt trong nhiều hoạt động giúp trẻ sẽ dễ dàng tiếp nhận, hứng thú tham gia và từng bước hình thành kỹ năng nhận diện, bộc lộ cảm xúc. Đây chính là bước khởi đầu quan trọng, tạo tiền đề để triển khai các biện pháp tiếp theo trong sáng kiến.

1.2. Giải pháp 2: Quản lý cảm xúc cá nhân trong thực hiện nhiệm vụ nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục trẻ mầm non

Quản lý cảm xúc cá nhân là một trong những kỹ năng nghề nghiệp quan trọng đối với giáo viên mầm non bởi lẽ: Kiểm soát tốt cảm xúc sẽ giúp giáo viên xử lý tốt các tình huống nảy sinh, có phản ứng tích cực đối với trẻ, đồng nghiệp, cha mẹ trẻ; đem lại các hoạt động giáo dục trẻ hiệu quả và chất lượng; tạo mối quan hệ xã hội với đồng nghiệp, cha mẹ trẻ và các lực lượng xã hội.

Vì vậy để quản lý, kiểm soát tốt cảm xúc cá nhân, tôi thấy mỗi giáo viên cần có rèn luyện tu dưỡng bản thân để quản lý xúc của của chính mình tốt nhất trong từng hoàn cảnh và hoạt động cụ thể.

Để rèn luyện kỹ năng quản lý cảm xúc cá nhân, giáo viên mầm non cần:

Biết quan sát cảm xúc của bản thân và của người khác.

Học cách tự xoa dịu cảm xúc.

Lựa chọn các hành động tích cực khi thấy “bế tắc”, ví dụ: Tâm sự với một người mình tin tưởng; đi dạo; ngồi thiền trong vài phút; nghe nhạc, đọc sách,...

Bản thân tôi cố gắng tạo thói quen luôn nhìn nhận sự việc và người khác bằng thái độ tích cực, nhân ái, lắng nghe nhiều hơn và bình tĩnh trong mọi hoàn cảnh, suy nghĩ trước khi nói, thẳng thắn đưa ra ý kiến với thái độ nhã nhặn, đúng mực, phù hợp với đối tượng giao tiếp. Tôi thấy việc rèn luyện lời ăn tiếng nói có văn hoá như một thói quen tốt trong cuộc sống hằng ngày. Đối với trẻ, khi ở lớp cô giáo là tất cả nên mọi hành vi cử chỉ các con đều muốn bắt chước, muốn được giống cô. Vì vậy, tôi luôn nỗ lực kiểm soát và thể hiện cảm xúc với mọi người xung quanh; đặc biệt chú ý tới thể hiện cảm xúc với trẻ để trẻ học tập và noi theo.

1.3. Giải pháp 3: Xây dựng môi trường giáo dục giàu cảm xúc trong, ngoài lớp học.

Môi trường giáo dục có vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển cảm xúc tích cực cho trẻ. Một không gian thân thiện, ấm áp, gần gũi sẽ giúp trẻ cảm thấy được yêu thương, an toàn và tự tin khi đến trường. Từ nhận thức đó, tôi tập trung xây dựng môi trường giáo dục giàu cảm xúc trong và ngoài lớp học, đặc biệt chú trọng đến việc tổ chức, sắp xếp các góc hoạt động trong lớp sao cho vừa đáp ứng yêu cầu thẩm mỹ, vừa tạo cơ hội để trẻ thể hiện, chia sẻ và điều chỉnh cảm xúc của mình.

Trước khi tổ chức, tôi giới thiệu với trẻ về mục đích của từng góc hoạt động, khuyến khích trẻ lựa chọn góc chơi theo sở thích và cảm xúc của bản

thân. Mỗi góc được thiết kế mang thông điệp cảm xúc riêng: góc “Góc chia sẻ yêu thương” giúp trẻ bày tỏ cảm xúc tích cực; góc “Góc nghệ thuật cảm xúc” cho trẻ thể hiện tình cảm qua hội họa, âm nhạc; góc “Thư giãn cảm xúc” để trẻ bình tĩnh, thư giãn sau khi có cảm xúc mạnh; góc “Bạn bè thân thiện” để trẻ hợp tác, hỗ trợ lẫn nhau trong khi chơi.

Trong quá trình trẻ hoạt động, tôi quan sát, lắng nghe, gợi mở và động viên kịp thời, giúp trẻ nhận biết cảm xúc của mình và của bạn. Tôi cũng thường xuyên thay đổi cách bố trí, bổ sung đồ dùng, hình ảnh gợi cảm xúc tích cực như nụ cười, lời chào, lời cảm ơn, bông hoa khen ngợi... để mỗi ngày đến lớp với trẻ là một trải nghiệm cảm xúc vui tươi, ấm áp và đầy ý nghĩa.

*** Trong lớp học**

Góc phân vai:

Ở góc phân vai bán hàng, là không gian giúp trẻ trải nghiệm vai trò người bán, người mua, phát triển kỹ năng giao tiếp và thể hiện cảm xúc khi giao dịch, thương lượng. Góc được trang trí sinh động với kệ hàng, đồ chơi, tiền giả, làn để trẻ nhập vai một cách tự nhiên. Trước khi hoạt động, giáo viên giới thiệu cách chơi, hướng dẫn trẻ cách ứng xử lễ phép, vui vẻ và chia sẻ đồ chơi với bạn.

Tôi bố trí quầy hàng, tiền giả. Trẻ nhập vai người bán, người mua trải nghiệm cảm xúc vui khi bán được hàng, buồn khi bán được ít hàng, bối rối khi thiếu tiền hoặc giận khi bị trả giá. Tôi hướng dẫn trẻ dùng thẻ cảm xúc để thể hiện trạng thái: “Nếu con là người bán hàng bán được nhiều hàng, con sẽ cảm thấy thế nào?; hay khi bán được ít hàng, con sẽ cảm thấy thế nào?”. Qua đó, trẻ học cách gọi tên và bộc lộ cảm xúc trong tình huống xã hội.

Hình ảnh trẻ chơi góc phân vai

Sau khi chơi, trẻ trở nên chủ động, biết chia sẻ và thể hiện cảm xúc hợp lý trong giao tiếp. Trẻ học được kỹ năng hợp tác, lắng nghe, đồng thời phát

triển khả năng tư duy tính toán đơn giản, góp phần rèn luyện hành vi xã hội tích cực.

Ở góc phân vai bác sĩ, là nơi trẻ nhập vai chăm sóc bệnh nhân, rèn luyện kỹ năng quan sát, giúp đỡ và thể hiện cảm xúc quan tâm, yêu thương. Giáo viên chuẩn bị đồ chơi mô phỏng dụng cụ y tế, búp bê, hướng dẫn trẻ cách trò chuyện, an ủi và chăm sóc “bệnh nhân”.

Trẻ đóng vai bác sĩ, bệnh nhân. Khi bệnh nhân giả vờ khóc vì đau, bác sĩ phải tìm cách an ủi, hỏi han và chăm sóc. Tôi gợi ý: “Nếu bạn buồn thì con nói gì để bạn vui hơn?”. Trò chơi này rèn cho trẻ kỹ năng bộc lộ sự quan tâm và an ủi người khác.

Hình ảnh trẻ đang tham gia chơi ở góc phân vai

Ở góc chơi này trẻ học được kỹ năng chăm sóc, quan sát, phối hợp và biểu đạt cảm xúc tích cực khi giúp đỡ bạn bè. Góc bác sĩ còn phát triển nhận thức về sức khỏe, trách nhiệm và tinh thần sẻ chia trong tập thể lớp.

Ở góc phân vai gia đình giúp trẻ trải nghiệm vai trò các thành viên trong gia đình, rèn luyện kỹ năng giao tiếp, tình cảm và ứng xử trong các tình huống đời sống hằng ngày. Giáo viên trang trí góc bằng bàn ghế nhỏ, búp bê, đồ dùng sinh hoạt, hướng dẫn trẻ đóng vai, chơi các hoạt động như nấu ăn, dọn dẹp, chăm sóc em bé. Tôi cho trẻ nhập vai bố, mẹ, con, ông bà. Đây là cơ hội để trẻ thể hiện cảm xúc thân mật như yêu thương, giận dỗi, hờn trách trong không khí gia đình. Tôi quan sát và khuyến khích trẻ diễn đạt cảm xúc một cách rõ ràng.

Hình ảnh trẻ đang tham gia chơi ở góc phân vai

Góc xây dựng:

Góc xây dựng là không gian để trẻ trải nghiệm khả năng sáng tạo, hợp tác và tư duy không gian qua việc xếp gạch, lắp ghép, xây tháp hoặc tạo mô hình. Giáo viên chuẩn bị vật liệu an toàn, hướng dẫn trẻ cách sử dụng và phối hợp để cùng hoàn thành sản phẩm.

Trẻ cùng nhau xây nhà, công viên hoặc bệnh viện. Tôi tạo tình huống: “Khi xây chưa xong mà bạn làm đổ, con cảm thấy thế nào? Con sẽ nói gì?”. Hoạt động này giúp trẻ học cách kiểm soát cảm xúc tiêu cực và biết hợp tác với bạn.

Hình ảnh trẻ đang tham gia chơi ở góc xây dựng

Góc cảm xúc của bé

Trong lớp học, tôi đặc biệt chú trọng xây dựng “Góc cảm xúc của bé”, nơi trẻ được tự do thể hiện, nhận biết và điều chỉnh cảm xúc của bản thân mỗi ngày. Góc được đặt ở vị trí dễ quan sát, có bảng “Hôm nay con cảm thấy thế nào?” với các hình khuôn mặt biểu tượng cho nhiều trạng thái cảm xúc khác nhau như: vui, buồn, giận, ngạc nhiên,... Mỗi buổi sáng khi đến lớp, trẻ sẽ chọn một khuôn mặt thể hiện cảm xúc của mình. Tôi thường dành vài phút trò chuyện nhẹ nhàng để hiểu nguyên nhân cảm xúc của trẻ, từ đó có cách ứng xử, hỗ trợ phù hợp.

Tại góc cảm xúc, tôi còn bố trí một “Hộp bí mật cảm xúc”, bên trong có những mảnh giấy và bút màu để trẻ vẽ điều làm mình vui hay buồn. Cuối tuần, tôi cùng trẻ mở hộp, xem tranh và chia sẻ cảm xúc, giúp trẻ hiểu rằng mọi cảm xúc đều đáng được tôn trọng và có thể được thể hiện một cách tích cực. Bên cạnh đó, góc được trang trí bằng gam màu nhẹ nhàng, có gương nhỏ, thú bông, hoa giấy và những câu nói tích cực như “Con đang rất tuyệt vời”, “Mỗi ngày là một niềm vui”.

Nhờ có góc cảm xúc, trẻ dần biết nhận ra hôm nay mình vui, buồn hay lo lắng. Trẻ cũng mạnh dạn nói cho cô và bạn biết cảm xúc của mình, từ đó biết bày tỏ đúng cách và nhẹ nhàng hơn. Trẻ trở nên tự tin, biết quan tâm đến bạn và dễ hòa nhập vào các hoạt động trong lớp. Với tôi, “Góc cảm xúc của bé” không chỉ là một góc chơi, mà còn là góc của yêu thương và lắng nghe, nơi mỗi trẻ được là chính mình và luôn cảm thấy được cô và bạn thấu hiểu.

Hình ảnh trẻ đang quan sát ở góc cảm xúc của bé

Việc xây dựng môi trường giáo dục giàu cảm xúc trong lớp học không chỉ mang lại cho trẻ niềm vui, hứng thú khi đến trường mà còn giúp các em

học được cách nhận biết, thể hiện và điều chỉnh cảm xúc của bản thân. Trẻ trở nên mạnh dạn, tự tin hơn, biết quan tâm, chia sẻ và hợp tác với bạn bè. Lớp học trở thành “ngôi nhà nhỏ” thân thiện, nơi mỗi trẻ đều cảm thấy được tôn trọng, yêu thương và an toàn.

Đồng thời, biện pháp này cũng góp phần giúp giáo viên thay đổi cách tổ chức lớp học theo hướng mở, lấy trẻ làm trung tâm; tạo điều kiện để trẻ trải nghiệm cảm xúc trong các tình huống tự nhiên, từ đó phát triển hài hòa về nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm xã hội và thẩm mỹ.

*** Ngoài lớp học**

Bên cạnh việc xây dựng môi trường giàu cảm xúc trong lớp học, tôi đặc biệt quan tâm đến việc tạo dựng không gian cảm xúc ngoài lớp học, bởi đây là nơi trẻ được vận động, khám phá thiên nhiên và thể hiện cảm xúc một cách tự nhiên nhất. Khu vực hành lang được tôi trang trí hài hòa, gần gũi, thân thiện và mang thông điệp tích cực. Ngay trước cửa lớp, tôi xây dựng “lớp học hạnh phúc” và bảng “Cây cảm xúc” với những bông hoa cảm xúc để trẻ thể hiện cảm xúc của mình mỗi ngày. Dọc hành lang, tôi treo những bức tranh ngộ nghĩnh về các biểu hiện cảm xúc của trẻ như vui, giận, ngạc nhiên, hạnh phúc... để trẻ dễ nhận biết và bắt chước. Ở hành lang sau lớp, tôi bố trí một “Góc thiên nhiên cảm xúc”, nơi trẻ cùng cô chăm sóc cây, quan sát cây ra lá non, nở hoa, từ đó cảm nhận vẻ đẹp của thiên nhiên và học cách thể hiện sự yêu thương, quan tâm với môi trường xung quanh.

Ngoài ra, trong các giờ hoạt động ngoài trời, tôi thường tổ chức các trò chơi, tình huống gợi mở cảm xúc như “Chia sẻ niềm vui cùng bạn”, “Kết bạn qua nụ cười”, “Gió thổi cảm xúc”, “Chuyện bóng cảm xúc”,... để trẻ bộc lộ cảm xúc tích cực, học cách lắng nghe, đồng cảm và hợp tác. Nhờ đó, trẻ được vận động, vui chơi một cách tự nhiên, giúp trẻ phát triển tình cảm, tâm hồn và kỹ năng xã hội.

Ở dọc hành lang, tôi treo những bức tranh ngộ nghĩnh về các biểu hiện cảm xúc của trẻ như vui, buồn, ngạc nhiên, hạnh phúc... Những hình ảnh sinh động này giúp trẻ dễ dàng nhận biết cảm xúc, học cách gọi tên cảm xúc của mình và mạnh dạn bắt chước, thể hiện cảm xúc một cách tự nhiên trong các hoạt động hằng ngày.

Hình ảnh trẻ vui chơi ở góc hành lang

Ở hành lang cửa lớp, tôi xây dựng bảng “cây cảm xúc”. Mỗi sáng khi đến lớp, trẻ sẽ lựa chọn chỉ vào một bông hoa cảm xúc để thể hiện cảm xúc của mình ngay khi đến lớp. Hoạt động nhỏ này giúp cô giáo dễ dàng nắm bắt tâm trạng của từng trẻ để đưa ra biện pháp hỗ trợ kịp thời, đồng thời góp phần tạo nên một môi trường học tập thân thiện, gần gũi và an toàn về mặt tâm lý, giúp trẻ cảm thấy được tôn trọng, yêu thương và thoải mái tham gia vào các hoạt động trong ngày.

Hình ảnh trẻ thể hiện cảm xúc ở cây cảm xúc

Việc xây dựng môi trường giáo dục giàu cảm xúc ngoài lớp học đã mang đến cho trẻ những trải nghiệm phong phú, mới mẻ và gần gũi. Trẻ không chỉ

được vui chơi, vận động mà còn học được cách thể hiện cảm xúc tích cực, biết yêu thiên nhiên, yêu bạn bè và trân trọng những điều giản dị xung quanh mình. Mỗi khu vực trong sân trường, hành lang, vườn hoa... đều trở thành một “góc nhỏ cảm xúc” giúp trẻ được sống trong không khí vui tươi, thân thiện và hạnh phúc.

Biện pháp này không chỉ góp phần xây dựng môi trường sư phạm thân thiện, lấy trẻ làm trung tâm, mà còn giúp giáo viên đổi mới hình thức tổ chức hoạt động ngoài trời, kết hợp linh hoạt giữa trải nghiệm và giáo dục cảm xúc. Từ đó, trẻ đến trường với tâm thế vui vẻ, tự tin, biết bày tỏ cảm xúc đúng cách, hình thành nhân cách tích cực và tình yêu cuộc sống ngay từ những năm đầu đời.

Như vậy, tôi đã xây dựng một môi trường học tập phong phú, cả trong và ngoài lớp học, nơi mỗi không gian đều có giá trị nuôi dưỡng cảm xúc cho trẻ. Các góc hoạt động và khu vực sinh hoạt đều được thiết kế với mục tiêu tạo cơ hội để trẻ được trải nghiệm, nhận diện, bộc lộ và điều tiết cảm xúc. Đây là cơ sở quan trọng để giúp trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi phát triển toàn diện về tình cảm xã hội và kỹ năng sống.

1.4. Giải pháp 4: Nâng cao chất lượng giáo dục cảm xúc cho trẻ thông qua hoạt động hằng ngày và hoạt động trải nghiệm.

Hoạt động trải nghiệm cảm xúc không chỉ diễn ra trong các giờ hoạt động học mà cần được lồng ghép linh hoạt trong tất cả các hoạt động hằng ngày của trẻ: từ sinh hoạt cá nhân, hoạt động góc, ăn uống, vệ sinh, đến các hoạt động tập thể hay hoạt động ngoài trời. Việc này giúp trẻ nhận biết, bày tỏ và điều chỉnh cảm xúc một cách tự nhiên, liên tục, đồng thời hình thành thói quen ứng xử tích cực trong mọi tình huống. Trong các hoạt động hằng ngày, giáo viên quan sát, gợi mở và hướng dẫn trẻ phản ứng phù hợp với cảm xúc của bản thân và của bạn bè, khuyến khích trẻ chia sẻ niềm vui, đồng cảm với nỗi buồn, kiềm chế sự bực bội hay xung đột.

Hoạt động trải nghiệm cảm xúc hằng ngày cũng tạo cơ hội để trẻ học thông qua thực hành, giúp các kỹ năng về nhận biết cảm xúc, hợp tác, giao tiếp, chia sẻ và đồng cảm trở thành một phần tự nhiên trong đời sống của trẻ. Nhờ đó, trẻ dần hình thành những kỹ năng xã hội và kỹ năng sống cơ bản, đồng thời phát triển nhân cách tích cực từ những trải nghiệm cụ thể, gần gũi và quen thuộc.

Trong quá trình chăm sóc và giáo dục trẻ mầm non, tôi nhận thấy rằng việc lồng ghép trải nghiệm cảm xúc vào các hoạt động hằng ngày có vai trò vô cùng quan trọng. Thông qua đó, trẻ không chỉ được rèn luyện nhận thức, phát triển kỹ năng mà còn biết cách biểu đạt, điều chỉnh và sẻ chia cảm xúc của mình với bạn bè, cô giáo và những người xung quanh.

***Trong giờ đón trẻ**

Với mô hình “Lớp học hạnh phúc”, hoạt động đón trẻ được tạo cảm xúc tích cực. Trước khi vào lớp thay vì việc khoanh tay chào cô, trẻ sẽ lựa chọn một hành động hoặc biểu cảm để thể hiện cảm xúc của mình. Tùy từng lựa chọn của trẻ mà cô giáo sẽ đập tay, bắt tay, ôm hoặc nhún nhảy...

Hình ảnh cô đón trẻ vào lớp

Cách chào hỏi này tạo nên bầu không khí thân thiện và vui vẻ ngay từ những phút đầu tiên trẻ bước vào lớp. Trẻ cảm nhận được tình yêu thương, sự kết nối và an toàn cảm xúc; qua đó hình thành thái độ tích cực, phấn khởi để tham gia vào các hoạt động tiếp theo trong ngày. Đồng thời, giáo viên cũng dễ dàng quan sát tâm trạng của trẻ qua lựa chọn chào hỏi, từ đó điều chỉnh cách giao tiếp và hỗ trợ phù hợp.

Như vậy, hoạt động đón trẻ trong “Lớp học hạnh phúc” không chỉ là nghi thức đầu ngày mà còn là một biện pháp nuôi dưỡng cảm xúc, phát triển kỹ năng giao tiếp xã hội và xây dựng mối quan hệ tích cực giữa cô, trẻ, bạn bè góp phần nâng cao chất lượng giáo dục.

*** Trong hoạt động học**

Hoạt động “học” của trẻ mầm non có nội dung theo các lĩnh vực giáo dục. Mỗi hoạt động có những đặc trưng riêng và ưu thế khác nhau trong việc lồng ghép nội dung giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ.

Giáo viên cần dựa vào mỗi hoạt động cụ thể để xác định nội dung, mức độ lồng ghép cho phù hợp, sao cho không những không làm “mờ” hoạt động trọng tâm và thực hiện hiệu quả nội dung tích hợp. Nên lựa chọn các nội dung, cách thức thể hiện hoặc xử lý một tình huống, vấn đề mang tính mới hoặc nhiều trẻ chưa biết hoặc biết chưa đầy đủ.

Tôi xác định các bước thực hiện nhằm mang lại hiệu quả cao nhất cho việc lồng ghép giáo dục cảm xúc cho trẻ qua hoạt động học:

Bước 1: Tích hợp mục tiêu giáo dục cảm xúc

Bước 2: Xác định nội dung giáo dục cảm xúc

Bước 3: Tổ chức hoạt động học tích hợp nội dung giáo dục cảm xúc

Bước 4: Đánh giá hoạt động “học” tích hợp nội dung giáo dục cảm xúc

Trên cơ sở đánh giá quá trình trẻ tham gia vào hoạt động và kết quả của hoạt động, đối chiếu với mục tiêu giáo dục cảm xúc đã được đặt ra để đánh giá kết quả đạt được so với mục tiêu. Từ đó, điều chỉnh mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức... tổ chức hoạt động “học” lồng ghép giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ một cách phù hợp hơn trong các hoạt động tiếp theo.

Khi tổ chức hoạt động học, tôi thường tạo cơ hội cho trẻ trải nghiệm cảm xúc thông qua nội dung bài học.

Ví dụ: Trong hoạt động giáo dục âm nhạc: trẻ tham gia trò chơi “Ai nhanh nhất?": Cho trẻ nghe một bài hát, trẻ vừa đi vừa hát theo giai điệu bài hát và quan sát các thẻ hình đặt trên ghế. Mỗi thẻ hình là một dáng vẽ của tay, chân, đầu, mặt.. Khi có tín hiệu thay đổi về tiết tấu, âm lượng... trẻ nhanh chóng dừng lại và bắt chước theo hình trên thẻ.

Qua trò chơi, trẻ kiểm soát được tốc độ của mình; phân biệt cao độ, trường độ âm thanh, học cách biểu lộ các trạng thái cảm xúc, dáng vẽ hình thể khác nhau.

Hình ảnh trẻ đang tham gia trò chơi

***Trong hoạt động vui chơi**

Chơi là hoạt động chủ đạo của trẻ mẫu giáo và là cách trẻ em học. Chơi mang lại cho trẻ những cảm xúc tích cực, các trải nghiệm thoải mái, vui vẻ. Do đó tích hợp giáo dục cảm xúc cho trẻ trong hoạt động chơi nhằm giáo dục sẽ hiệu quả, sâu sắc và diễn ra một cách tự nhiên, củng cố các cảm xúc tích cực của trẻ.

Tôi cũng đã dựa trên đặc điểm của mỗi trò chơi, nội dung chơi để tích hợp giáo dục cảm xúc xã hội như sau:

Xác định mục tiêu của hoạt động chơi, ngoài mục tiêu chung gắn với hoạt động chơi, giáo viên tích hợp thêm các mục tiêu về giáo dục cảm xúc xã hội với mức độ phù hợp với độ tuổi của trẻ và hoạt động chơi cụ thể được triển khai.

Xác định nội dung phù hợp với nội dung của hoạt động chơi; đáp ứng được mục tiêu giáo dục cảm xúc. Không nên ôm đồm đưa quá nhiều nội dung giáo dục cảm xúc xã hội vào một hoạt động chơi/trò chơi, tình trạng khiến cưỡng, áp đặt khiến cho nội dung không phù hợp với tình huống và gây áp lực cho trẻ.

Nên tạo ra các trò chơi cho phép trẻ đạt mục tiêu theo các khả năng khác nhau, không chỉ một bạn, một đội chiến thắng; giúp trẻ có nhiều cảm xúc tích cực hơn, hướng trẻ đến niềm vui chung cùng nhau.

Căn cứ vào mục tiêu, nội dung lồng ghép, giáo viên xác định góc chơi, trò chơi và thời điểm chơi phù hợp để tích hợp nội dung giáo dục cảm xúc xã hội.

Đồng thời, giáo viên cần chuẩn bị môi trường, đồ dùng, đồ chơi, học liệu đa dạng cho nhu cầu chơi của trẻ: có đồ chơi cho trò chơi vận động, trò chơi đóng vai,...; các không gian chơi khác nhau: gia đình, rạp xiếc, công viên, xe bus,...

Tổ chức hoạt động chơi tích hợp nội dung giáo dục cảm xúc

Trong quá trình tổ chức hoạt động chơi có tích hợp giáo dục cảm xúc xã hội, thông qua các ứng xử, bộc lộ cảm xúc của giáo viên với mọi trẻ trong lớp, ở mọi lúc mọi nơi, giáo viên truyền thông điệp đến trẻ và qua đó giáo dục trẻ biết tôn trọng các cảm xúc khác nhau; Khuyến khích tất cả trẻ tham gia lần lượt tất cả các hoạt động và các trò chơi, không phân biệt bạn trai, gái với các trò chơi đóng vai, tạo cơ hội cho trẻ trải nghiệm các tình huống và tương tác đa dạng để có cơ hội bộc lộ các cảm xúc khác nhau.

Giáo viên nhận ra và kịp thời có cách ứng xử để ngăn chặn hành vi hoặc các biểu hiện có cách thể hiện cảm xúc, cách ứng xử chưa phù hợp. Giáo viên chú ý hỗ trợ và khen ngợi mọi trẻ em như nhau, chú trọng gọi tên, khen ngợi các cảm xúc tích cực ở trẻ.

Ví dụ: Trong hoạt động chơi ở các góc Gia đình, cho trẻ đóng vai anh chị chăm sóc em bé hay buổi đến thăm ông bà... qua đó trẻ bộc lộ các cảm xúc xác trong các tình huống khi chơi, giáo viên hướng dẫn, khuyến khích trẻ phát huy cảm xúc tích cực hay điều chỉnh cảm xúc cho phù hợp.

Trong các trò chơi có hình thức thi đua, tôi sẽ không khen ngợi quá mức trẻ thắng cuộc dẫn đến trẻ thua cuộc dễ có cảm xúc tiêu cực, bực tức, khi đó tôi chủ động nói và hướng dẫn trẻ nói lời cảm ơn bạn đã cùng tham gia trò chơi vui vẻ, nói lời chúc mừng, thể hiện các cách chia sẻ niềm vui với người chiến thắng.

Hình ảnh trẻ đang tham gia trò chơi

*** Trong hoạt động ngoài trời**

Tôi cho trẻ tham gia các trò chơi vận động hoặc quan sát thiên nhiên để trải nghiệm cảm xúc.

Ví dụ: Khi chăm sóc cây xanh, trẻ bộc lộ sự thích thú khi thấy cây ra lá mới, nở hoa, hoặc buồn rầu khi cây bị héo.

Hình ảnh trẻ hào hứng chăm sóc cây xanh

*** Trong giờ ăn, ngủ, vệ sinh**

Tôi hướng dẫn, khuyến khích tất cả các trẻ tham gia hoạt động tự phục vụ, vệ sinh trước, trong và sau khi ăn (chuẩn bị bàn ăn, cất bát thìa đúng nơi quy định,...) tạo cho trẻ cảm giác vui vẻ, hào hứng khi cùng nhau thực hiện nhiệm vụ.

Tôi dành sự quan tâm tới tất cả các trẻ trong suốt giờ ăn. Tạo không khí thoải mái, vui vẻ trong giờ ăn; Khuyến khích trẻ thực hiện các hành vi văn minh trong ăn uống và tôn trọng sở thích ăn uống của tất cả trẻ trong lớp.

Ví dụ: Khi bạn chia cơm, trẻ sẽ nói “Tôi cảm ơn bạn”. Trong giờ ngủ, khi có trẻ chưa ngủ được, tôi đến gần, vỗ về để trẻ thấy được sự quan tâm, yêu thương.

Hình ảnh cô vỗ về ru trẻ ngủ

***Trong các hoạt động lao động:**

Khuyến khích, tạo cơ hội cho trẻ cùng tham gia vào hoạt động chuẩn bị trước ngủ và dọn dẹp sau khi ngủ dậy phù hợp khả năng của trẻ; giáo dục tất cả các trẻ đều phải thực hiện quy tắc trong giờ ngủ.

Hướng dẫn, khuyến khích, tạo cơ hội cho tất cả trẻ cùng tham gia vào hoạt động tự phục vụ, lao động tập thể,...

Khuyến khích trẻ mạnh dạn bày tỏ và thể hiện cảm xúc khi cần giáo viên giúp đỡ.

*** Trong các ngày lễ, hội, sự kiện**

Các hoạt động như Trung thu, Tết, sinh nhật lớp... là dịp để trẻ trải nghiệm cảm xúc vui vẻ, hạnh phúc và sự gắn kết.

Ví dụ: Trong buổi sinh nhật, trẻ cảm nhận được niềm vui khi được bạn bè hát chúc mừng, thổi nến, nhận quà.

Hình ảnh trẻ vui vẻ khi được tổ chức sinh nhật

Như vậy, việc tổ chức hoạt động trải nghiệm cảm xúc trong các hoạt động hằng ngày không những giúp trẻ phát triển ngôn ngữ cảm xúc, kỹ năng giao tiếp mà còn tạo nền tảng cho sự hình thành nhân cách, bồi dưỡng tình cảm tích cực và sự đồng cảm với người khác.

Trong quá trình chăm sóc và giáo dục trẻ mầm non, tôi nhận thấy rằng việc lồng ghép trải nghiệm cảm xúc vào các hoạt động hằng ngày có vai trò vô cùng quan trọng. Thông qua đó, trẻ không chỉ được rèn luyện nhận thức, phát triển kỹ năng mà còn biết cách biểu đạt, điều chỉnh và sẻ chia cảm xúc của mình với bạn bè, cô giáo và những người xung quanh.

1.5. Giải pháp 5: Ứng dụng công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI) trong giáo dục cảm xúc cho trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi

Trong thời đại công nghệ phát triển mạnh mẽ, việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) vào giáo dục mầm non đang trở thành xu hướng tất yếu. AI không

chỉ là công cụ hỗ trợ cho giáo viên mà còn là phương tiện giúp trẻ học tập hứng thú, trực quan và dễ tiếp thu hơn. Từ thực tế chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục trẻ, tôi nhận thấy trẻ 3-4 tuổi rất thích thú với các hoạt động có hình ảnh, âm thanh và hiệu ứng phản hồi ngay lập tức. Chính vì vậy, tôi đã mạnh dạn áp dụng công nghệ AI vào các hoạt động giúp trẻ nhận diện và bộc lộ cảm xúc, biến quá trình học tập trở thành một trải nghiệm vui tươi, sinh động, gần gũi và hiệu quả.

Trước khi tiến hành, tôi chuẩn bị điện thoại hoặc máy tính bảng có camera, cài đặt sẵn ứng dụng nhận diện cảm xúc đơn giản như *Emotion AI*, *FaceJoy* hoặc *AI Mirror*. Các ứng dụng này dễ sử dụng, giao diện thân thiện, có thể nhận diện nét mặt của trẻ và hiển thị cảm xúc tương ứng như “vui”, “buồn”, “giận dữ” hoặc “ngạc nhiên” bằng các biểu tượng sinh động. Tôi kiểm tra thiết bị kỹ lưỡng, đảm bảo ánh sáng lớp học phù hợp và camera hoạt động ổn định. Tôi cũng thông báo và xin phép cha mẹ trẻ để đảm bảo tính an toàn, riêng tư cho trẻ khi tham gia các hoạt động có ghi hình.

Trong giờ hoạt động, tôi giới thiệu với trẻ: “Hôm nay cô và các con sẽ chơi trò Gương cảm xúc ảo nhé. Chiếc gương này rất thông minh, có thể biết con đang vui hay buồn đấy!”. Tôi mỉm cười làm mẫu trước: cười thật tươi rồi làm khuôn mặt buồn. Ứng dụng hiện ngay biểu tượng mặt cười kèm chữ “Happy” khi tôi cười, và chuyển sang mặt buồn khi tôi xì mặt. Trẻ vô cùng thích thú và bắt đầu háo hức muốn thử. Lần lượt từng trẻ bước ra trước camera, tôi hướng dẫn nhẹ nhàng: “Con hãy thử cười thật tươi nào!”, “Giờ con thử làm mặt giận xem sao nhé!”. Khi màn hình hiển thị biểu tượng cảm xúc tương ứng, trẻ reo lên vui sướng, còn tôi thì khuyến khích: “Con giỏi lắm! Con vừa thể hiện khuôn mặt vui rồi đấy. Khi con vui, ánh mắt con sáng lên, miệng con cười, con thấy không?”. Qua hoạt động, trẻ được nhìn thấy chính nét mặt của mình và biết liên hệ chúng với các cảm xúc.

Sau khi trẻ đã quen với cách chơi, tôi tổ chức trò “Chiếc gương thần kỳ” để củng cố kỹ năng. Tôi mở ứng dụng trên tivi, lần lượt hiển thị các biểu tượng cảm xúc như 😊, 😞, 😡, 😟 và yêu cầu: “Con hãy làm khuôn mặt giống với chiếc gương trên màn hình nhé!”. Khi trẻ làm đúng, ứng dụng phát ra âm thanh “vỗ tay” và hiệu ứng “pháo hoa”. Cả lớp cùng cười vui và vỗ tay cổ vũ. Sau mỗi lượt, tôi đặt câu hỏi: “Con vừa thể hiện cảm xúc gì?”, “Nếu con buồn, con có thể làm gì để vui hơn?”, hoặc “Khi con giận bạn, con nên làm thế nào?”. Nhờ đó, trẻ không chỉ học cách nhận diện cảm xúc mà còn được hướng dẫn điều chỉnh cảm xúc của bản thân một cách tích cực.

Hình ảnh cô và trẻ chơi trò chơi “Chiếc gương thần kỳ”

Để tăng thêm hứng thú, tôi sử dụng giọng kể chuyện của trợ lý ảo AI cho giờ kể chuyện.

Ví dụ, trong câu chuyện “Bác Gấu đen và hai chú Thỏ”, tôi để giọng AI kể với giọng điệu gắt gỏng của Thỏ Nâu khi không cho Bác Gấu trú nhờ, rồi chuyển sang âm điệu âm áp, vui tươi khi Thỏ Trắng dắt tay Bác Gấu vào nhà. Sau khi nghe xong, tôi hỏi trẻ: “Bác Gấu cảm thấy thế nào?”, “Con đã bao giờ cảm thấy buồn chưa?”. Trẻ lần lượt chia sẻ: “Con buồn khi mẹ đi làm không chơi với con”, “Con vui khi được bố mẹ cho đi chơi”. Tôi nhận thấy khi nghe giọng kể sinh động và được gọi hỏi, trẻ dễ dàng mở lòng, nói ra cảm xúc của mình tự nhiên hơn.

Sau giờ kể chuyện, tôi cho trẻ tham gia hoạt động vẽ tranh cảm xúc bằng AI. Tôi mở công cụ *Bing Image Creator for Kids* và giúp trẻ mô tả cảm xúc của mình bằng lời.

Ví dụ, trẻ nói: “Cô ơi, vẽ khuôn mặt con đang vui”, tôi nhập câu lệnh và AI tạo ra bức tranh tương ứng. Trẻ nhìn thấy bức tranh xuất hiện và reo lên: “Đúng rồi, con cũng cười như thế!”. Tôi gọi hỏi: “Màu sắc nào làm con thấy vui nhất?”, “Nếu con buồn, con sẽ chọn màu nào để vẽ?”. Hoạt động này giúp trẻ kết nối cảm xúc với hình ảnh và màu sắc, đồng thời phát triển khả năng diễn đạt ngôn ngữ và tư duy thẩm mỹ.

Hình ảnh AI của trẻ

Qua quá trình thực hiện, tôi nhận thấy trẻ rất hào hứng và tự tin hơn khi tham gia các hoạt động có ứng dụng công nghệ AI. Trẻ không chỉ biết gọi tên các cảm xúc cơ bản mà còn biết thể hiện chúng bằng nét mặt, cử chỉ và lời nói phù hợp. Những trẻ trước đây rụt rè, ít nói nay đã chủ động chia sẻ cảm xúc của mình với cô và bạn bè. Tôi cũng dễ dàng quan sát và đánh giá sự tiến bộ của từng trẻ thông qua phản hồi trực quan từ ứng dụng. Bản thân tôi cảm thấy hứng khởi và sáng tạo hơn trong công tác chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục trẻ, còn cha mẹ trẻ thì phấn khởi khi nhìn thấy sự thay đổi tích cực của con mình mỗi ngày.

Như vậy, việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục cảm xúc không hề xa vời mà rất thực tế và phù hợp với điều kiện hiện nay của các trường mầm non. Chỉ cần một chiếc điện thoại hoặc máy tính bảng, giáo viên có thể dễ dàng tổ chức hoạt động cho trẻ vừa học, vừa chơi, vừa phát triển kỹ năng cảm xúc. Đây là hướng đi mới, hiện đại và mang lại hiệu quả thiết thực trong việc hình thành nhân cách, nuôi dưỡng cảm xúc tích cực, góp phần xây dựng môi trường học tập thân thiện, hạnh phúc cho trẻ.

1.6. Giải pháp 6. Phối hợp với cha mẹ trẻ trong giáo dục cảm xúc cho trẻ

Giáo dục cảm xúc không chỉ diễn ra trong nhà trường mà còn cần có sự đồng hành, phối hợp chặt chẽ từ phía gia đình, vì vậy việc tạo sự thống nhất trong cách nhận biết, bày tỏ và điều chỉnh cảm xúc là hết sức cần thiết. Tuy nhiên, trong thực tế, nhiều cha mẹ trẻ chưa thực sự hiểu hoặc chưa biết cách đồng hành cùng con trong việc phát triển cảm xúc, dẫn đến trẻ gặp khó khăn trong việc nhận diện và thể hiện cảm xúc một cách hợp lý.

Nhận thấy tầm quan trọng này, biện pháp phối hợp với cha mẹ trẻ được triển khai nhằm xây dựng mối quan hệ gắn kết giữa nhà trường và gia đình, giúp cha mẹ trẻ nhận thức đúng về vai trò của mình trong giáo dục cảm xúc, biết quan sát, lắng nghe và hỗ trợ trẻ thể hiện cảm xúc tích cực. Đồng thời, việc phối hợp này giúp trẻ trải nghiệm cảm xúc một cách nhất quán, từ đó hình thành hành vi ứng xử chuẩn mực, biết yêu thương, chia sẻ và đồng cảm với người xung quanh.

Gia đình chính là môi trường giáo dục đầu tiên và gần gũi nhất của trẻ, nơi trẻ thường xuyên bộc lộ cảm xúc và hình thành những thói quen ứng xử. Vì vậy, tôi luôn chú trọng xây dựng mối liên hệ thường xuyên, thân thiện và tin cậy với cha mẹ trẻ, tạo sự thống nhất trong cách giáo dục, giúp trẻ được rèn luyện kỹ năng cảm xúc một cách liên tục và tự nhiên.

Trong buổi họp cha mẹ trẻ đầu năm học, tôi lồng ghép nội dung giáo dục cảm xúc để trao đổi với cha mẹ trẻ cách nhận biết và giáo dục cảm xúc cho trẻ. Trong đó, tôi giới thiệu cho cha mẹ trẻ hiểu rõ tầm quan trọng của việc phát triển kỹ năng nhận diện và bộc lộ cảm xúc cho trẻ. Tôi chia sẻ những kiến thức cơ bản như: cách giúp trẻ gọi tên cảm xúc, cách khuyến khích trẻ nói ra suy nghĩ, hay cách cha mẹ làm gương cho con bằng thái độ bình tĩnh, vui vẻ. Đồng thời, tôi cung cấp những tài liệu ngắn gọn, dễ hiểu dưới dạng tờ rơi, tranh ảnh minh họa hoặc video ngắn để cha mẹ trẻ có thể áp dụng ngay trong gia đình.

Hình ảnh họp cha mẹ trẻ đầu năm

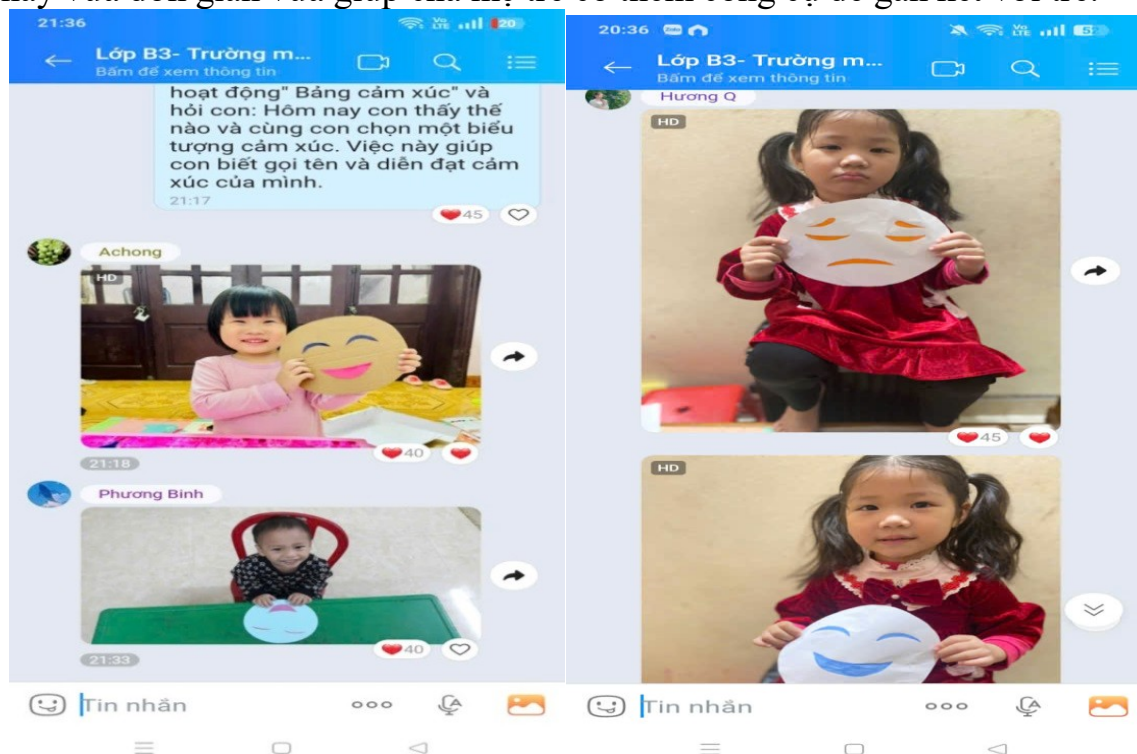
Trong quá trình chăm sóc và giáo dục trẻ hằng ngày, tôi thường xuyên trao đổi với cha mẹ trẻ về cảm xúc và hành vi của trẻ. Sau mỗi buổi học, tôi dành ít phút chia sẻ tình hình của trẻ: hôm nay con vui vẻ hay nhút nhát, con biết chia sẻ với bạn hay còn cáu giận khi tranh đồ chơi. Ngược lại, tôi cũng khuyến khích cha mẹ trẻ kể lại cảm xúc của trẻ ở nhà để có sự phối hợp đồng

bộ. Từ đó, giáo viên và cha mẹ trẻ có thể cùng nhau tìm ra biện pháp phù hợp, ví dụ: nếu trẻ hay khóc khi không được đáp ứng, cha mẹ trẻ có thể dạy trẻ nói ra cảm xúc “Con buồn vì...” thay vì khóc lóc, còn ở lớp tôi sẽ động viên trẻ nói ra mong muốn trước cô và bạn

Bên cạnh đó, tôi thường xuyên mời cha mẹ trẻ tham gia một số hoạt động trải nghiệm về cảm xúc cùng con. Chẳng hạn, trong giờ hoạt động ngoài trời, tôi tổ chức trò chơi “Chiếc hộp cảm xúc”. Mỗi trẻ bốc một thẻ tranh gương mặt biểu lộ cảm xúc và diễn tả lại cảm xúc đó bằng nét mặt hoặc lời nói. Tôi mời cha mẹ trẻ cùng chơi để trẻ có thêm hứng thú và cảm nhận được sự đồng hành từ cha mẹ

Hoặc trong hoạt động góc, tôi khuyến khích cha mẹ trẻ ngồi chơi với trẻ ở góc gia đình, cùng con nhập vai và xử lý tình huống giả định: khi em bé trong trò chơi bị ngã, bố mẹ nên an ủi, dỗ dành thay vì mắng mỏ.

Ngoài ra, tôi còn tận dụng nhóm liên lạc trực tuyến của lớp (qua Zalo) để gửi những hình ảnh, video về hoạt động rèn luyện cảm xúc của trẻ trên lớp. Cùng với đó, tôi đưa ra gợi ý ngắn gọn để cha mẹ trẻ có thể rèn luyện thêm cho con ở nhà, chẳng hạn: “Tối nay, bố mẹ có thể cùng con xem tranh các gương mặt vui, buồn, tức giận và chơi trò đoán cảm xúc”. Hoặc “Hãy hỏi con: hôm nay con cảm thấy vui nhất lúc nào? Buồn nhất khi nào?”. Cách trao đổi này vừa đơn giản vừa giúp cha mẹ trẻ có thêm công cụ để gắn kết với trẻ.

Hình ảnh trao đổi thông tin giữa giáo viên và cha mẹ trẻ

Nhờ sự phối hợp thường xuyên và đồng bộ, trẻ có cơ hội rèn luyện kỹ năng nhận diện và bộc lộ cảm xúc ở cả nhà và ở trường. Các em không chỉ biết gọi tên cảm xúc, bày tỏ suy nghĩ bằng lời mà còn dần hình thành thói quen kiểm soát hành vi, ứng xử phù hợp hơn. Điều quan trọng hơn, trẻ cảm

thấy được lắng nghe, được chia sẻ và gắn bó hơn với cả cô giáo và cha mẹ, những người đồng hành cùng sự phát triển cảm xúc của trẻ.

Việc phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và cha mẹ trẻ trong giáo dục cảm xúc đã mang lại những kết quả tích cực và rõ rệt.

Biện pháp này giúp cha mẹ trẻ nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của giáo dục cảm xúc, đồng thời cung cấp những phương pháp, gợi ý cụ thể để đồng hành cùng con trong các hoạt động hằng ngày. Họ trở thành những người bạn đồng hành tích cực, góp phần củng cố những thói quen và hành vi tích cực của trẻ ngay từ những năm đầu đời.

Đối với giáo viên và nhà trường, sự phối hợp này tạo ra môi trường giáo dục hạnh phúc, gắn kết, đồng thời nâng cao hiệu quả tổ chức các hoạt động giáo dục cảm xúc trong lớp. Nhờ đó, trẻ không chỉ phát triển về nhận thức, ngôn ngữ và kỹ năng xã hội mà còn hình thành những phẩm chất nhân cách cơ bản như lòng yêu thương, sự sẻ chia và tinh thần hợp tác.

** Ưu điểm của các giải pháp:*

- Giúp trẻ biết nhận biết và bộc lộ cảm xúc phù hợp.
- Hình thành ở trẻ kỹ năng giao tiếp, chia sẻ và hợp tác với bạn bè.
- Trẻ tăng sự tự tin, mạnh dạn khi tham gia hoạt động, giúp trẻ biết yêu thương, quan tâm và lễ phép với mọi người.

Đồng thời góp phần phát triển toàn diện về nhân cách cho trẻ.

** Nhược điểm của các giải pháp:* Khó đánh giá kết quả bằng số liệu cụ thể vì cảm xúc của trẻ thay đổi theo từng hoàn cảnh.

2. Tính mới và tính sáng tạo của các giải pháp

2.1. Tính mới của giải pháp

- Giáo viên xây dựng kế hoạch giáo dục cảm xúc cụ thể, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ 3–4 tuổi thay vì chỉ thực hiện lồng ghép đơn giản như trước.

- Tăng cường giáo dục cảm xúc thông qua hoạt động trải nghiệm, trò chơi đóng vai, hoạt động nhóm và các tình huống thực tế gần gũi với trẻ.

- Xây dựng “góc cảm xúc” trong lớp học giúp trẻ nhận biết và thể hiện các trạng thái cảm xúc như vui, buồn, tức giận, yêu thương.

- Chú trọng giáo dục cảm xúc mọi lúc, mọi nơi như giờ đón trẻ, giờ ăn, giờ chơi và hoạt động ngoài trời.

- Tăng cường phối hợp với phụ huynh nhằm thống nhất phương pháp giáo dục cảm xúc giữa gia đình và nhà trường.

2.2. Tính sáng tạo của giải pháp

- Giáo viên sử dụng hình ảnh, biểu tượng cảm xúc sinh động giúp trẻ dễ nhận biết và bộc lộ cảm xúc của bản thân.

- Lồng ghép giáo dục cảm xúc qua thơ truyện, bài hát, trò chơi dân gian và các hoạt động nghệ thuật nhằm tạo hứng thú cho trẻ.

- Tạo nhiều tình huống thực tế để trẻ được thực hành kỹ năng giao tiếp, chia sẻ và hợp tác với bạn bè.

3. Khả năng nhân rộng của sáng kiến:

Đề tài: “*Biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục cảm xúc cho trẻ 3-4 tuổi trong trường mầm non*” được áp dụng tại lớp tôi và đã đạt được những kết quả khả quan.

Sáng kiến có khả năng nhân rộng trong cơ quan, đơn vị, địa phương bởi lẽ Các biện pháp trong sáng kiến đều là những hoạt động gần gũi, dễ thực hiện đối với giáo viên mầm non. Giáo viên các lớp có thể áp dụng linh hoạt phù hợp với độ tuổi và đặc điểm của trẻ tại lớp mình mà không cần đầu tư nhiều kinh phí hoặc trang thiết bị phức tạp.

4. Hiệu quả áp dụng, lợi ích thu được từ sáng kiến

- Hiệu quả về mặt khoa học

Việc áp dụng các biện pháp giáo dục cảm xúc phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ 3–4 tuổi đã giúp trẻ phát triển toàn diện hơn về tình cảm và kỹ năng xã hội. Giáo viên cũng nâng cao được năng lực chuyên môn, kỹ năng tổ chức hoạt động và kinh nghiệm chăm sóc giáo dục trẻ theo hướng lấy trẻ làm trung tâm.

- Hiệu quả về mặt xã hội

Sáng kiến áp dụng tạo môi trường lớp học thân thiện, tích cực và hạnh phúc; Tăng cường mối quan hệ giữa cô và trẻ, giữa trẻ với trẻ; cha mẹ trẻ tin tưởng và phối hợp chặt chẽ hơn với nhà trường.

- Hiệu quả về mặt kinh tế

Sáng kiến chủ yếu tận dụng nguyên vật liệu sẵn có, đồ dùng tự làm và các hoạt động gần gũi hằng ngày nên không tốn nhiều kinh phí thực hiện: Giáo viên có thể sử dụng tranh ảnh, đồ chơi và học liệu tái chế để xây dựng góc cảm xúc; Không cần đầu tư cơ sở vật chất phức tạp; Dễ thực hiện trong điều kiện thực tế của các trường mầm non hiện nay. Do đó sáng kiến mang tính tiết kiệm nhưng vẫn đem lại hiệu quả giáo dục cao.

Số liệu minh chứng hiệu quả trước và sau khi áp dụng sáng kiến

Nội dung khảo sát	Tổng số	Trước áp dụng		Sau áp dụng	
		Đạt	Tỉ lệ (%)	Đạt	Tỉ lệ(%)
Trẻ nhận biết được cảm xúc của bản thân và của người khác.	32	8	25%	26	81%
Trẻ nhận biết được cảm xúc của người khác.	32	6	19%	25	78%
Biết kiểm soát, điều chỉnh cảm xúc của bản thân.	32	7	22%	23	72%
Biết chia sẻ, cảm thông và giúp đỡ.	32	8	25%	25	78%

Những kết quả trên cho thấy sáng kiến có tính khả thi cao, mang lại hiệu quả thiết thực trong công tác chăm sóc và giáo dục trẻ mầm non.

D. PHẦN KẾT LUẬN

1. Vai trò, ý nghĩa và tầm quan trọng của sáng kiến

Giáo dục cảm xúc cho trẻ mầm non, đặc biệt là trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi, có vai trò vô cùng quan trọng trong việc hình thành nhân cách, bồi dưỡng tâm hồn và giúp trẻ phát triển hài hòa cả về trí tuệ lẫn tình cảm. Thông qua việc nghiên cứu và áp dụng sáng kiến “Một số biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục cảm xúc cho trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi trong trường mầm non”, tôi nhận thấy các biện pháp đưa ra đều phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường, dễ thực hiện và mang lại hiệu quả rõ rệt.

Các biện pháp không chỉ giúp trẻ biết nhận diện, thể hiện và điều chỉnh cảm xúc một cách phù hợp, mà còn góp phần xây dựng môi trường giáo dục thân thiện, yêu thương – nơi mỗi đứa trẻ đều được tôn trọng, lắng nghe và phát triển tự nhiên. Đồng thời, sáng kiến cũng giúp giáo viên nâng cao năng lực chuyên môn, linh hoạt trong tổ chức hoạt động, biết khai thác và tận dụng các tình huống thực tế để nuôi dưỡng cảm xúc tích cực ở trẻ.

Việc triển khai sáng kiến còn góp phần gắn kết chặt chẽ giữa nhà trường – gia đình – xã hội trong công tác chăm sóc và giáo dục trẻ, hướng tới mục tiêu xây dựng “Trường mầm non hạnh phúc”, nơi trẻ em được phát triển toàn diện cả về thể chất, trí tuệ, cảm xúc và kỹ năng sống.

2. Bài học kinh nghiệm rút ra

Giáo viên phải nhiệt tình, chịu khó học hỏi, tham khảo tài liệu, nắm chắc được các phương pháp chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục trẻ.

Giáo viên có thêm nhiều phương pháp, kỹ năng trong việc tổ chức hoạt động trải nghiệm cảm xúc cho trẻ.

Biết cách lồng ghép, tích hợp nội dung giáo dục cảm xúc vào các hoạt động hàng ngày (học, chơi, sinh hoạt...).

Nâng cao khả năng quan sát, đánh giá cảm xúc của trẻ để có biện pháp hỗ trợ kịp thời.

Trở nên sáng tạo, linh hoạt hơn trong việc xây dựng môi trường và lựa chọn hình thức tổ chức giúp trẻ phát triển toàn diện.

3. Kiến nghị và đề xuất

Là một giáo viên tôi luôn mong muốn tiếp tục nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của các cấp lãnh đạo, sự chia sẻ kinh nghiệm của các đồng nghiệp cũng như sự ủng hộ của các bậc cha mẹ trẻ, tạo điều kiện cho tôi phát huy những kết quả đạt được và hoàn thành tốt hơn nữa nhiệm vụ được giao.

Kính mong các cấp lãnh đạo tiếp tục quan tâm, tạo điều kiện về cơ sở vật chất, trang thiết bị, đồ dùng, đồ chơi phục vụ công tác chăm sóc, giáo dục trẻ; tiếp tục tổ chức các lớp tập huấn chuyên môn, hội thảo chuyên đề, sinh hoạt chuyên môn... để giáo viên được giao lưu học hỏi, chia sẻ những sáng kiến, kinh nghiệm hay trong chăm sóc, giáo dục; cung cấp tài liệu, hướng dẫn chuyên sâu hơn về giáo dục cảm xúc cho trẻ mầm non.

*** Cam kết không sao chép, vi phạm bản quyền**

Tôi xin cam đoan đây là sáng kiến kinh nghiệm do tôi tự nghiên cứu và thực hiện dựa trên thực tế giảng dạy tại nhóm lớp. Toàn bộ các minh chứng, số liệu và hình ảnh được sử dụng trong bản sáng kiến là trung thực, không sao chép từ bất kỳ nguồn nào khác. Nếu có sai phạm, tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật và hội đồng khoa học các cấp.

XÁC NHẬN CỦA CƠ QUAN/ĐƠN VỊ*(Ký tên, đóng dấu)***TÁC GIẢ SÁNG KIẾN***(Ký tên)**Nguyễn Thị Hà*

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Luật giáo dục sửa đổi năm 2019.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo(2022), Chương trình giáo dục mầm non, Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo(2018), Hướng dẫn thực hiện chế độ sinh hoạt cho trẻ trong các cơ sở giáo dục mầm non, Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.
4. Cù Thị Thủy, Nguyễn Thị Mỹ Trinh(2022), Tài liệu bồi dưỡng, hướng dẫn nâng cao năng lực chuyên môn cho cán bộ quản lý và giáo viên mầm non đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục, Nhà xuất bản giáo dục.
5. Nguyễn Ánh Tuyết, Tâm lý học trẻ em lứa tuổi mầm non, Nhà xuất bản giáo dục đại học sư phạm.
6. Các nguồn tài liệu sách báo trên internet.

PHỤ LỤC

STT	CẤU TRÚC CỦA BIỆN PHÁP	Trang
1	PHẦN MỞ ĐẦU	1
2	1. Bối cảnh của sáng kiến	1
3	2. Lý do chọn biện pháp	2
4	3. Phạm vi và đối tượng nghiên cứu	3
5	3.1. Phạm vi của nghiên cứu	3
6	3.2. Đối tượng nghiên cứu	3
7	3.3. Mục đích của sáng kiến	4
8	PHẦN NỘI DUNG	4
9	I. Thực trạng của nội dung cần nghiên cứu	4
10	1. Cơ sở lý luận	4
11	2. Cơ sở thực tiễn	5
12	2.1. Thuận lợi	5
13	2.2 Khó khăn	6
14	II. Nội dung sáng kiến	8
15	1. Các giải pháp mới đã tiến hành giải quyết vấn đề	8
16	1.1. Biện pháp 1: Tăng cường công tác bồi dưỡng nâng cao chuyên môn nghiệp vụ thông qua việc tìm hiểu, học tập, nghiên cứu, sưu tầm tài liệu về việc giáo dục cảm xúc cho trẻ mầm non.	8
17	1.2. Biện pháp 2: Quản lí cảm xúc cá nhân trong thực hiện nhiệm vụ nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục trẻ mầm non	9
18	1.3. Biện pháp 3: Xây dựng môi trường giáo dục giàu cảm xúc trong, ngoài lớp học.	10
19	1.4. Biện pháp 4: Nâng cao chất lượng giáo dục cảm xúc cho trẻ thông qua hoạt động hàng ngày và hoạt động trải nghiệm.	17
20	1.5. Biện pháp 5: Ứng dụng công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI) trong giáo dục cảm xúc cho trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi	24
21	1.6. Biện pháp 6. Phối hợp với cha mẹ trẻ trong giáo dục cảm xúc cho trẻ	26
22	2. Tính mới và tính sáng tạo của các giải pháp	29
23	3. Khả năng nhân rộng của sáng kiến	30
24	4. Hiệu quả áp dụng, lợi ích thu được từ sáng kiến	30
25	PHẦN KẾT LUẬN	31
26	1. Vai trò, ý nghĩa và tầm quan trọng của sáng kiến	31
27	2. Bài học kinh nghiệm rút ra	32
28	3. Kiến nghị và đề xuất	32